Lieta Nr.C31441113

S P R I E D U M S

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2014.gada 19.novembrī

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa:

tiesnese E. Stelte-Auziņa,

rakstveida procesā izskatīja civillietu SIA „Ātrais kredīts" maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

[1] 2013.gada 23.septembrī SIA „Ātrais kredīts" (turpmāk tekstā – prasītāja) cēlusi prasību Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā pret /pers. A/ (turpmāk tekstā – atbildētājs) par naudas piedziņu.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1425., 1587., 1588., 1716., 1720., 1753., 1756., 1764., 1779., 1843., 1934., 1943., 1946.pantu un Civilprocesa likuma 26.p. 1.daļu, 34.p.1.d. b)punktu, 250.^{19} un 250.^{20}pantu.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas galveno parādu Ls 100,00, līgumiskos procentus Ls 100,00, līgumsodu Ls 100,00, zaudējumus Ls 5,25, kopā Ls 305,25, lūdz piedzīt tiesas izdevumus – valsts nodevu Ls 50,00 un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 3,30, kā arī atzīt prasītājai tiesības saņemt likumiskos kavējuma procentus 6% gadā no neapmaksātā pamatparāda summas par laiku no lietas izskatīšanas dienas līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Pieteikumā norādīts, ka 2012.gada 24.aprīlī prasītājas mājas lapā atbildētāja aizpildīja reģistrācijas formu, apliecināja, ka piekrīt Kredītlīguma noteikumiem (Kredīta līguma kopējie noteikumi, kuru AKST kods ir 7971 A5ED 9060 79EC 3DC3 ?50A 732D A9C1), apstiprināja reģistrāciju un no sava norēķinu konta uz prasītāja norēķinu kontu veica reģistrācijas maksājumu Ls 0,01 apmērā). 2012.gada 24.aprīlī prasītāja uz atbildētājas norādīto bankas kontu pārskaitīja pirmo pieprasīto kredītu Ls 40,00 apmērā, kuru atbildētāja atgrieza prasītājai, saskaņā ar Kredītlīguma noteikumiem, līdz ar to Kredītlīgums tika izpildīts un pusēm pretenziju nebija.

2012.gada 18.maijā atbildētāja uz 2012.gada 24.aprīļa Kredītlīguma noteikumiem pieprasīja kredītu Ls 100,00 apmērā, kuru prasītāja arī pārskaitīja, nosakot atmaksas termiņu līdz 09.06.2012. Noteiktajā termiņā atbildētāja aizdevumu neatgrieza.

Prasītāja nosūtīja atbildētājai vairākus atgādinājumus, paziņojumus, brīdinājumus uz atbildētājas norādīto elektronisko pasta adresi. Atbildētāja nav paziņojusi Kreditoram par adrešu maiņu (ja tāda ir notikusi), nereaģēja uz prasītājas nosūtītajiem brīdinājumiem, nav centusies vienoties ar prasītāju par citu atmaksas termiņu. Atbildētāja izvairās no prasītājas, kas apgrūtina kontaktu ar atbildētāju.

[2] Atbildētāja rakstveida paskaidrojumu par celto prasību tiesai nav iesniegusi.

[3] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} pantu, atbildētājai 2013.gada 4.oktobrī nosūtīts prasības pieteikuma noraksts rakstveida paskaidrojumu sniegšanai. Līdz sprieduma taisīšanai lietā atbildētāja tiesā rakstveida paskaidrojumu nav iesniegusi. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otro daļu, paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

M o t ī v u d a ļ a

[4] Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un novērtējusi tos kopsakarā, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

[5] Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteikts, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījums vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Civillikuma 1587.pants paredz, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumu.

[6] Lietā nepastāv strīds par to, ka puses 2012.gada 18.maijā noslēdza Kredīta līgumu Nr. 7971 A5ED 9060 79EC 3DC3 ?50A 732D A9C1 par aizdevuma Ls 100,00 apmērā, kas, saskaņā ar Padomes 1997.gada 17.jūnija Regulu (EK) Nr.1103/97 noteikto maiņas kursu (1euro =0.702804 lati), sastāda 142,29 *euro*, piešķiršanu ar aizdevuma atmaksas termiņu 21 dienas – līdz 2012.gada 9.jūnijam.

Ar 2012.gada 18.maija Maksājuma uzdevumu Nr.4820 pierādīts, ka prasītāja 2012.gada 18.maija pārskaitīja atbildētājai 142,29 *euro* uz atbildētājas kontu no kura atbildētāja veica reģistrācijas maksājumu 0,01 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1425.pantu, katra saistība jāizpilda pilnā apmērā, un nevienu nevar piespiest apmierināties tikai ar kādas saistības daļas izpildījumu. Saskaņā ar Civillikuma 1512.pantu, pie katra saistību līguma būtības pieder savstarpējs apsolījums un tā pieņemšana no abām pusēm divpusējos līgumos.

Lietā nav gūti pierādījumi, ka atbildētāja būtu izpildījusi savas ar iepriekš minēto līgumu uzņemtās saistības, tādejādi, atbildētājas pamatparāds sastāda 142,29 *euro*.

[7] Civillikuma 1756.pantā ir noteikts, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Puses ar Līguma vispārīgajiem un speciālajiem noteikumiem pielīgušas aizņēmēja pienākumu maksāt prasītājai kredīta procentus 25,61 *euro* apmērā par kredīta pamatsummas lietošanu laika posmā no 2012.gada 18.maija līdz 2012.gada 9.jūnijam.

Atbilstoši Civillikuma 1753.pantam ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.pants) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Saskaņā ar Civillikuma 1757.pantu, nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs. Savukārt Civillikuma 1946.panta pirmā daļa noteic, ka procenti par aizdevumu dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai, ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

Prasītāja aprēķinājusi līgumiskos procentus 142,29 *euro* apmērā par laika periodu no 2012.gada 18.maija līdz 2013.gada 13.septembrim, norādot, ka par minēto periodu atbildētāja procentu samaksu nav veikusi.

Ņemot vērā Līguma vispārīgajos un speciālajos noteikumos norādīto, konstatējams, ka puses bija vienojušās par konkrētu procentu summas – 25,61 *euro*, samaksu laika periodā no aizdevuma saņemšanas un līdz 2012.gada 9.jūnijam, taču puses nebija vienojušās par procentu apmēru, kas ir maksājams pēc norādītā kredīta atmaksāšanas datuma – pēc 2012.gada 9.jūnijam.

Pie šādiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka, saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu, prasība par aizdevuma lietošanas procentu piedziņu ir pamatota daļēji, un no atbildētāja ir piedzenami aizdevuma lietošanas procenti par pielīgto periodu – no 2012.gada 18.maija līdz 2012.gada 9.jūnijam 25,61 *euro* apmērā. Prasība daļā par līgumisko procentu 116,68 *euro* piedziņu ir noraidāma.

[8] Atbilstoši Civillikuma 1716.pantam, līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo

saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Savukārt, Civillikuma 1652.panta 3.punkts noteic, ka parādnieka nokavējums iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai ar līgumu.

Lietā nav strīda, ka rēķinos noteiktajos termiņos atbildētāja maksājumus nav veikusi, tādējādi pieļaujot nokavējumu, tādēļ viņai, atbilstoši līguma 6.1.punktam, ir pienākums maksāt līgumsodu. Prasītāja līgumsodu ir aprēķinājusi 142,29 *euro* apmērā. Tā kā atbildētāja pieļāvusi līgumsaistību nepienācīgu izpildi attiecībā uz maksājumu veikšanu, tiesa atzīst, ka ir pamats līgumsoda piemērošanai.

Saskaņā ar Civillikuma 1717.panta otro daļu, līgumsoda apmērs nav ierobežots, tas konkrētajā gadījumā ir ticis ierobežots ar pamatparāda apmēru, taču tas neizslēdz līgumsoda apmēra vērtēšanu, ievērojot Civillikuma 1.pantā noteikto labas ticības principu, samērīguma principu. Uz šādu tiesas pienākumu norādīts judikatūrā, un konkrēti – Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2008.gada 14.maija spriedumā lietā Nr. SKC-212/2008.

Judikatūrā atzīts, ka jautājums par līgumsoda apmēru izlemjams tiesas ieskatā saskaņā ar Civillikuma 5.pantā noteikto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem (skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2008.gada 14.maija spriedumā lietā Nr.SKC-212/2008, 2009.gada 20.maija spriedumu lietā Nr.SKC-161/2009). Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2008.gada 14.maija spriedumā lietā Nr.SKC-3212, arī 2011.gada 12.janvāra spriedumā lietā Nr.SKC-25/2011, atzinis, ka līgumsodam ir akcesoras saistības raksturs un, neraugoties uz Civillikuma 1587.panta kategorismu, arī tā piemērošanai var būt izņēmumi (..). Gadījumos, kad no lietas apstākļiem secināms, līgumsods pēc tā apmēra, salīdzinot ar iespējamiem pārkāpuma izraisītajiem zaudējumiem, veic galvenokārt sodīšanas funkciju, tā piemērošana vērtējama atbilstoši vispārējiem sodīšanas rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanas principiem, tostarp soda samērīguma un taisnīguma principiem.

Izvērtējot līgumsoda samērīgumu, tiesa atzīst, ka līgumsodam konkrētajā gadījumā ir izteikti sodošs, nevis zaudējumu atlīdzinošs raksturs. Tiesa atzīst, ka līgumsods šādā apmērā nav samērīgs un ir pamats tā samazināšanai līdz tiesas ieskatā saprātīgam apmēram.

Turklāt judikatūrā kā kritērijs līgumsoda apmēra vērtēšanai norādīta kreditora kavēšanās celt prasību, tā veicinot līgumsoda pieaugumu (skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 8.decembra lēmums lietā Nr.SPC-259/2010, Latvijas Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 9.novembra lēmums lietā Nr.SPC-63/2011). Konkrētajā gadījumā saistības izpildes nokavējums iestājies jau 2012.gada jūnijā. No lietas materiāliem redzams, ka prasība tiesā celta 2013.gada 23.septembrī, kā rezultātā līgumsods ir aprēķināts par vairāk kā divpadsmit mēnešu nokavējumu. Tiesa atzīst, ka, lai arī līgumsoda mērķis ir sodīt saistības pārkāpēju, līgumsods nevar būt nesamērīgs un netaisnīgs un nevar kļūt par otras puses peļņas avotu.

Tiesa atzīst, ka atbildētāja nav rīkojusies labā ticībā, jo saistības nepildīja, parāds nav atmaksāts, atbildētāja nav norādījusi uz tādu apstākļu pastāvēšanu, kas liecinātu, ka atbildētāja nav pieļāvusi nokavējumu vai būtu atsvabināms no neizdevīgām nokavējuma sekām, saskaņā ar Civillikuma 1656.pantu vai 1657.pantu. Tiesa atzīst, ka nav pamata atbrīvot atbildētāju no pienākuma ciest līgumsodu vispār, jo tādā gadījumā atbildētāja netiktu motivēta nokārtot savas saistības atbilstoši līguma noteikumiem un netiktu ievērotas prasītājas tiesības saņemt atlīdzinājumu par samaksas kavējumu un tiktu pārkāpts pušu līdztiesības princips par labu atbildētājai.

Tiesa atzīst, ka līgumsods piedzenams 10 % apmērā no apmierinātās galvenā parāda summas, līdz ar to prasījums par līgumsoda piedziņu ir apmierināms daļēji. Atbilstoši prasītājas iesniegtajam galvenā parāda aprēķinam, piedzenamā līgumsoda 10 % no apmierinātās galvenā parāda summas apmērs ir 14,23 *euro*, bet prasība par līgumsoda 128,06 *euro* apmērā piedziņu – noraidāma.

[9] Prasītāja lūdz piedzīt zaudējumus 7,41 *euro* apmērā, ko sastāda ar brīdinājuma izsniegšanu atbildētājai saistītie izdevumi, kas radušies sakarā ar pieteikuma par saistību piespiedu izpildi brīdinājuma kārtībā iesniegšanu tiesā pret atbildētāju, konkrētais pieteikums ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneses 2013.gada 23.augusta lēmumu atstāts bez izskatīšanas.

No Civilprocesa likuma 33.panta izriet, ka ar brīdinājuma izsniegšanu parādniekam saistītie izdevumi ir tiesāšanās izdevumi. Likumdevējs īpaši ir paredzējis gadījumus, kad tie var tikt atlīdzināti, tādēļ tie nevar tikt uzskatīti par zaudējumiem Civillikuma 1779.panta izpratnē un nav piedzenami no atbildētājas prasītājas labā.

[10] Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā cita starpā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru. Atbilstoši Civillikuma 1763.panta 1.punktam nosakāms, ka procentu pieaugums apstājas, kad nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis aizdevuma summas lielumu. Civillikuma 1765.panta ceturtā daļa nosaka, ka procenti aprēķināmi tikai no paša kapitāla. Bet, ja noliktajā termiņā nesamaksā procentus vismaz par gadu, tad pēc kreditora pieprasījuma par viņam pienākošos procentu summu aprēķina likumiskos procentus par minēto termiņu. Tiesa atzīst, ka nosakāmas prasītājas tiesības par laiku līdz tiesas sprieduma izpildei, saņemt no atbildētājas likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no parāda pamatsummas.

[11] Kā izriet no Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas, apmierinot prasību, no atbildētāja par labu prasītājam piespriež tā samaksātos tiesas izdevumus proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram (..).

No atbildētājas prasītājas labā piedzenami prasītājas samaksātie tiesas izdevumi – valsts nodeva 71,14 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 *euro* (par prasības pieteikuma noraksta un tiesas paziņojumu piegādāšanu un izsniegšanu), kopā 75,84 *euro*.

[12] Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kurus nesedz prasītājas iemaksa – 0,88 *euro*, piedzenami no atbildētājas valsts labā.

[13] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, atbildētājai nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Ņemot vērā iepriekš minēto un, vadoties no Civilprocesa likuma 8., 56., 92.-97.panta, 189.-195.panta, 204.[1] un 250.[25] panta, tiesa

n o s p r i e d a:

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu SIA „Ātrais kredīts", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, galveno parādu 142,29 *euro* (Ls 100,00), līgumiskos procentus 25,61 *euro* (Ls 18,00), līgumsodu 14,23 *euro* (Ls 10,00) un tiesas izdevumus 75,84 *euro* (Ls 53,30), kopā piedzīt 257,97 *euro* (divi simti piecdesmit septiņus *euro* un 97 santīmus) (Ls 181,30 – viens simts astoņdesmit viens lats un 30 santīmi), nosakot, ka piedzītie naudas līdzekļi samaksājami SIA „Ātrais kredīts" kontā Nr.LV41HABA0551021740568, AS „Swedbank".

Atzīt SIA „Ātrais kredīts", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētāja likumiskos sešus procentus gadā no kredīta pamatsummas, bet nepārsniedzot tās apmēru.

Prasību daļā par līgumisko procentu 116,68 *euro* (Ls 82,00) apmērā, līgumsoda 128,06 *euro* (Ls 90,00) apmērā un zaudējumu 7,41 *euro* (Ls 5,25) apmērā piedziņu noraidīt.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 0,88 *euro* (88 centus), kas iemaksājami Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316.

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Dokuments, kas apliecina ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valsts labā iesniedzams Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijai, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese: E. Stelte-Auziņa